

30.07.2008/122

VERGİDEN İSTİSNA KIDEM TAZMİNATI, ÇOCUK VE AİLE YARDIMI İLE ÖZEL SİGORTALILARA YAPILAN ÖDEMELERDE İSTİSNA SINIRI

ÖZET :

01.07.2008 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanacak kıdem tazminatı, çocuk yardımı tutarları ve ssk taban ve tavan ücretleri ile ölüm, doğum yardımları, evlenme yardımları ve yolluklar gibi SSK primine tabi olmayan ödeme tutarları.

A- Kıdem Tazminatı

Kıdem tazminatına ilişkin yasal düzenleme, 4857 sayılı İş Kanununun Geçici 120'nci maddesi uyarınca halen yürürlükte olan 1475 sayılı İş Kanununun 14'üncü maddesinde yer almaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesi uyarınca kıdem tazminatı için bir kıdem tazminatı fonu kurulacaktır. Kıdem tazminatı fonuna ilişkin Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar işçilerin kıdemleri için 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi hükümlerine göre kıdem tazminatı hakları saklı olduğundan ve bugüne kadar Kıdem Tazminatı Fonu'na ilişkin kanun çıkarılmadığından halen kıdem tazminatının 1475 sayılı Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca ödenmesi gerekmektedir.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca ancak, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için

ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemektedir. Bir başka deyişle, kıdem tazminatının hesaplanmasında üst sınır getirilmiştir.

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanununun 25/7'inci maddesinde 1475 ve 854 sayılı Kanun'lara göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 5953 sayılı Kanun'a göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları (hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz) gelir vergisinden istisna edilmiştir.

09.07.2008 tarih ve 26931 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/13860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01 Temmuz 2008 tarihinden itibaren memur maaşlarına uygulanacak, memur maaş katsayısı ile memuriyet taban aylığı katsayısında değişiklik yapılmıştır; 1 Temmuz 2008 tarihinden geçerli olmak üzere; Memur Maaş katsayısı ve Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı aşağıdaki gibi olmuştur.

Katsayılar	01.07.2008-31.12.2008
Memuriyet Katsayısı	0,051448
Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı	0,6812

Yeni katsayı rakamlarına göre ve Temmuz/2008 ayındaki mevcut kanuni düzenlemelere göre Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna ödenen aylık alındığında, dikkate 2008 01.07.2008-31.12.2008 döneminde geçerli olacak Kıdem Tazminatı Tavanı aşağıdaki olmaktadır.

01.07.2008-31.12.2008 Dönemi Kıdem Tazminatı Tavanı

[1.500 + 8.000]× 0,051448	488,76
1.000 × 0,6812	681,2
500 × 0,051448	25,72
[1.500 + 8.000] × 0,051448%200	977,50
Toplam	2.173,18

Bu durumda, 01.07.2008 tarihinden itibaren, Gelir Vergisinden istisna edilecek kıdem tazminatı tutarı, 2.173,18 YTL olmaktadır.

Böylece kıdem tazminatı tavanı; 2005-2008 yılları arasında aşağıdaki gibi olmaktadır.

01.01.2005 - 30.06.2005 tarihleri arasında	1.648,90 YTL
01.07.2005 - 31.12.2005 tarihleri arasında	1.727,15 YTL
01.01.2006 - 30.06.2006 tarihleri arasında	1.770,63 YTL
01.07.2006 - 31.12.2006 tarihleri arasında	1.857,44 YTL
01.01.2007 - 30.06.2007 tarihleri arasında	1.960,69 YTL
01.07.2007 - 31.12.2007 tarihleri arasında	2.030,19 YTL
01.01.2008 - 30.06.2008 tarihleri arasında	2.087,92 YTL
01.07.2008 - 31.12.2008 tarihleri arasında	2.173,18 YTL

B- Çocuk Yardımı

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23/4'üncü maddesinde hizmet erbabına ödenen çocuk zamlarının Gelir Vergisinden istisna olduğu ancak, bu zamların devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlasının vergiye tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu durumda, 01.07.2008 tarihinden itibaren uygulanacak katsayı rakamlarına göre **01/07/2008-31/12/2008 tarihleri arasında geçerli olacak** gelir vergisinden istisna olacak çocuk zammı tutarları; aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

01/01/2008-30/06/2008 Tarihleri Arasında

		<i>YTL</i>
Tek Çocuk İçin		
0-6 yaş grubu	$500 \times 0,051448 =$	25,72
6 yaş üstü	$250 \times 0,051448 =$	12,86
Birden fazla çocuğu olanlar		
Çocuklardan iki veya daha fazlası 0-6 yaş grubunda olanlar	$25,72 \times 2 =$	51,44
Çocuklardan biri 0-6 yaş grubunda olanlar için	$25,72 + 12,86 =$	38,58
Çocukların tümü 0-6 yaş grubunun üstünde olanlar	$12,86 \times 2 =$	25,72

C-SSK Taban ve Tavan Ücretler

Bilindiği üzere, 506 sayılı SSK'nın maddelerinin önemli bir kısmı, 01/01/2007 tarihinde yürürlüğe girecek olan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu ile yürürlükten kaldırılmıştı. Ancak, 29 Aralık 2006 tarih ve mükerrer 26391 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5565 sayılı 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 30/4'üncü maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlüğü 01/07/2007 tarihine, 20/05/2007 tarih ve 26527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 9/5/2007 tarihli ve 5665 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1. maddesiyle 1/1/2008'e ertelenmişti. Bu defa 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesiyle 5610 sayılı Kanununun yürürlük tarihi "1/6/2008" olarak değiştirilmiştir. En son 08.05.2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5754 sayılı Yasa ile 5510 sayılı Yasanın yürürlük tarihleri değiştirilerek söz konusu 5510 sayılı Yasa,

değişik tarihlerde yürürlüğe girmiştir. 01.07.2008 tarihinden itibaren 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesine göre prime esas kazanç tutarları belirlenecektir. Buna göre; 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesi uyarınca alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır. **Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 78'inci maddesinde "bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre 16 yaşından büyükler için belirlenen günlük asgarî ücret asgari dikkate alınırken, 5510 sayılı Yasada bu konuda herhangi bir belirleme yapılmamıştır.** Bu durumda 01.07.2008 tarihinden itibaren dönemler itibariyle SSK primine esas taban ve tavan ücreti aşağıdaki gibi olmaktadır.

Sınırlar	01.07.2008 - 31.12.2008	
	Günlük (YTL)	Aylık (YTL)
Taban Ücret (alt sınır)	21,29	638,70
Tavan Ücret (üst sınır)	138,39	4151,55

Günlük kazançları yukarıdaki fıkrada belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanacaktır. Ancak, sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren ödeyecektir.

01.10.2008 tarihinden itibaren Sigortalıların 5510 sayılı Yasanın 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tabi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında

sigortalıya defaten geri ödenecektir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmeyecektir.

5510 sayılı Yasanın 80 nci maddesi uyarınca, prime esas kazanç belirlenecek olup, söz konusu madde aynen aşağıdaki gibidir:

Madde 0080: Prime esas kazançlar

(08.05.2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5754 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle değişen şekli.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a. Prime esas kazançların hesabında;

- 1. Hak edilen ücretlerin,*
- 2. Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,*
- 3. İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,*

brüt toplamı esas alınır.

b. Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel

emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.

c. (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.

d. Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dahil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilave edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82 nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilir. Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve 102 nci madde hükümleri uygulanmaz.

e. Saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 82 nci madde hükmüne göre belirlenen alt sınırdır.

f. Bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (e) bendi kapsamında ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşur.

g. Primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda biridir. Ancak günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancının ücret aldığı gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

h. Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir. Ancak, işveren ve sigortalı arasında kısmi süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunur. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilir.

ı. İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak (h) bendi hükmüne göre hesaplanır.

i. 88 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanır.

4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a. Aylık prime esas kazanç, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak şartı ile kendileri tarafından beyan edilecek günlük kazancın otuz katıdır. Bu sigortalılar tarafından Kurumca belirlenen sürelerde aylık prime esas kazanç beyan edilir. Beyanda bulunmayan sigortalıların aylık prime

esas kazancı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı olarak belirlenir.

b. Sigortalı aynı zamanda işveren ise aylık prime esas kazancı, çalıştırdığı sigortalıların prime esas günlük kazancının en yüksekisinin otuz katından az olamaz. Aylık prime esas kazancı, çalıştırdığı sigortalının otuz günlük prime esas kazancından düşük olduğu tespit edilen sigortalıların aylık prime esas kazançları, tespit edilen kazanç düzeyine çıkartılarak aradaki farkın primi, 89 uncu madde hükümlerine göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edilir.

c. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek birden fazla durumun söz konusu olması halinde, bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslara göre tek beyanda bulunulur.

Bu Kanuna göre ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanların prime esas kazançlarının hesabında;

a. Aylıklarını personel kanunlarına göre alan sigortalılar için;

- 1. İlgili kanunları uyarınca aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden ödenen aylık tutarları,*
- 2. Memuriyet taban aylık ve kıdem aylık tutarları,*
- 3. Makam, temsil ve görev tazminatları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen tazminatlar (bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç), 27.07.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17 nci maddesinin (A) bendinde yer alan cetvelde belirtilen oranlar üzerinden ödenen hizmet tazminatı (28.02.1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun ile 17.11.1983*

tarihli ve 2955 sayılı Kanuna göre tazminat veya üniversite ödeneği alanların sadece rütbelerinin karşılığı hizmet tazminatları), 11.10.1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12 nci maddesi uyarınca ödenen üniversite ödeneği, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 106 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenen ek ödeme,

b. Kadro karşılığı sözleşmeli olarak görev yapan sigortalılar için işgal ettikleri kadrolar esas alınmak suretiyle (a) bendinde öngörülen unsurlar üzerinden hesaplanan tutarı,

c. Açıktan vekil olarak atanan sigortalılar için, (a) bendinde öngörülen unsurlardan ilgili mevzuatı uyarınca ödenen tutarı,

ç. Başka bir kadro ya da görevin ödeme unsurları esas alınmak ve kıyaslanmak suretiyle aylık veya ücret ödenen sigortalılar için; emsal alınan kadro veya görevin prime esas kazanç tutarını geçmemek üzere, bu kazancın aylık veya ücret ödenmesinde öngörülen oranında hesaplanacak tutarı,

d. Büyükşehir belediye başkanları için bakanlık genel müdürünün, diğer belediye başkanları için ise öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla, 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek gösterge cetvelinin "VIII. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (d) bendinde belirtilenlerin prime esas kazançları,

e. 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde yer alan yükseköğretim kurumlarına bağlı konservatuvarlarda 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununun 15 inci maddesi uyarınca sözleşme ile istihdam edilen öğretim elemanlarından sanatçı öğretim elemanı olarak istihdam edilenler için, anılan Kanunda öğretim görevlisi kadro unvanında istihdam edilenlerin tahsil ve derecelerine göre belirlenen prime esas kazanç tutarı; kamu idarelerinde sanatçı, sanatkar ve sanatçı öğretmen olarak sözleşme ile istihdam edilenler

için, tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan mühendislerin (a) bendindeki prime esas kazanç tutarı; yüksek öğretim kurumları ile diğer kamu idarelerinde sanat uygulamacısı ve sahne uygulamacısı olarak sözleşme ile istihdam edilenlerden en az önlisans mezunu olanlar için tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan teknikerlerin, diğerleri için ise teknisyenlerin prime esas kazanç tutarları,

f. İlgili kanunlarında emeklilik ya da ek gösterge açısından belirli bir kadro, unvan veya görevle bağlantı kurulanlar için, bağlantı kurulan kadro, unvan veya görevin prime esas kazanç tutarı,

g. Bu fıkranın (a) ila (f) bentleri kapsamı dışında kalan sigortalılar için atandıkları görev itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan, tahsil ve derecesi için belirlenen prime esas kazanç tutarları,

esas alınır. Vekalet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz.

Yalnızca genel sağlık sigortasına tabi olanlar bakımından prime esas aylık kazancın tespitinde; 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentlerinde sayılan kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının iki katının otuz günlük tutarı, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen kişiler için asgari ücret, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen kişiler için ise prime esas asgari kazanç tutarı esas alınır. Ancak, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılmak için müracaat etmekle birlikte, Kurumca belirlenecek test yöntemleri ve veriler kullanılarak tespit edilen aile içindeki gelirin kişi başına düşen aylık tutarı; asgari ücretin üçte birinden asgari ücrete kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının üçte biri, asgari

ücretten asgari ücretin iki katına kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutar, asgari ücretin iki katından fazla olduğu tespit edilen kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının iki katı prime esas asgari kazanç tutarı olarak esas alınır. ⁽¹⁾

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(1) (Bu Kanunun; 08.05.2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5754 sayılı Kanunun 74 üncü maddesiyle değiştirilen 108 inci maddesi (c) bendi hükmü: "Madde 0074/c bendi: 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ila (8) ve (10) numaralı alt bentleri ile (f) bendinde sayılanlar için genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak; 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1), (2), (8), (9), (10), (16), (17), (20), (22), (23), (24), (25), (26) ve (27) numaralı bentleri, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 79 uncu maddeleri, 80 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve ikinci fıkrası, 82 nci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, 87 ila 89 uncu maddeleri, 97 nci maddesinin son fıkrası, geçici 1 inci maddesinin son fıkrası, geçici 3 üncü maddesi, geçici 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası, geçici 11 inci maddesinin ikinci fıkrası, geçici 12 inci maddesi hükümleri 01.07.2008 tarihinde, [yürürlüğe girer.]")

5510 sayılı Yasanın 81/1-d maddesi uyarınca, 01.10.2008 tarihinden itibaren 05.06.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerler için prim oranı prime esas kazançlarının % 1'idir.

⇒ Kursiyerlerin prime esas günlük kazançlarının hesaplanmasında prime esas günlük kazanç alt sınırı dikkate alınır. Bu durumda, yukarıda belirtilen alt kazanç sınırı dikkate alınacaktır.

- Aday çırak, çırak ve meslekî eğitim gören öğrencilerin prime esas kazancı ilgili kanunlarında belirtilen şekilde uygulanır. Bu konudaki düzenlemeler de 3308 sayılı Yasada yer almaktadır. 3308 sayılı Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca¹ aday çırak, çırak ve işletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin yaş durumlarına göre tespit olunan asgari ücretlerin %50'si sigorta primlerinin hesabına esas tutulduğundan, 01/07/2008-31/12/2008 döneminde itibariyle bunların sigorta primlerine esas kazanç tutarı, aşağıdaki gibi olmaktadır.

Çırak, Aday Çırak ve Öğrencilere Ödenen Asgari Ücrette SSK Primine Esas Kazanç	01.07.2008 - 31.12.2008	
	Brüt Günlük (YTL)	Brüt Aylık (YTL)
16 yaşından büyükler için	10,64	319,2
16 yaşını doldurmamışlar için	9,01	270,3

¹ Ücret ve Sosyal Güvenlik

Madde 25 Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Bakanlık bütçesine konulan ödenekle karşılanır.

Aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23, 24, 35 ve 42 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz. Ayrıca bunlara aynı Kanuna göre işgöremezlik ödenekleri bağlanacak sürekli işgöremezlik gelirin'e esas olacak günlük kazançların tespitinde sigorta primine esas tutulan ücret dikkate alınır.

D-Sigorta Primlerine Tabi Olmayan Ödemeler:

5510 sayılı Yasanın 80'nci maddesinin birinci fıkrasının "b" bendi uyarınca 01.10.2009 tarihinden geçerli olmak üzere

- Aynı yardımlar ve
- Ölüm, doğum ve evlenme yardımları,
- Görev yollukları,
- Seyyar görev tazminatı,
- Kıdem tazminatı,
- İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- Keşif ücreti,
- İhbar ve kasa tazminatları ile
- Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları,
- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları,

prime esas kazançta tabi tutulmayacaktır. Yukarıda belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulacaktır. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmayacaktır.

Ancak, 01.10.2008 tarihine kadar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 nci maddesinin ikinci fıkrası uygulanacaktır. Bu fıkrada, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı, bunların dışında her ne ad altında ödeme

yapılırsa yapılısın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı öngörülmüştür.
Bu hüküm uyarınca;

- Ölüm,
- Doğum yardımları,
- Evlenme yardımları,,
- Yolluklar,
- Kıdem,
- İhbar tazminatları,
- Kasa tazminatları,
- Aynî yardımlar,

prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır. Ayrıca; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek olan;

- Yemek Yardımları
- Çocuk zamları,
- Aile zamları,

da prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kanunda tanınan bu yetkisini kullanarak, 29 Ocak 2004 tarih ve 25361 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Tebliğde düzenleme yapmıştır. Söz konusu Tebliğe göre prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmayacak çocuk ve aile zamları aşağıdaki gibi belirlenecektir.

1-Yemek Yardımları

Sigortalılara yemek parası adı altında yapılan ödemelerin **işyerinde veya müstemilatında yemek verilmemesi şartıyla** fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak 16 yaşından büyükler için her yıl **belirlenen günlük asgari ücretin % 6'sının** yemek verilecek olan gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarının aylık sigorta primine esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmaması, dolayısıyla bu tutardan sigorta primi kesilmemesi gerekmektedir.

Dönem	Günlük Asgari Ücret (YTL)	Günlük Asgari Ücretin % 6'sı	Yemek Parası Ödenen Gün Sayısı	Prime Esas Kazançta Dikkate Alınmayaca k Tutar
01/01/2008- 30/06/2008	20,28	1,22	G	1,22XG
01/07/2008- 31/12/2008	21,29	1,28	G	1,28XG

2-Çocuk Zamları

Sigortalıya çocuk zammı adı altında yapılan ödemelerden **iki çocuğa kadar (iki çocuk dahil)** çocukların 18 yaşını, orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğretim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla veya çalışamayacak durumda malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukları için, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın **iki çocuğu geçmemek kaydıyla** çocuk başına her yıl **16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si oranındaki** tutarının aylık sigorta primine esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmaması, dolayısıyla bu tutardan sigorta primi kesilmemesi gerekmektedir.

Dönem	Aylık Asgari Ücret (YTL)	Aylık Asgari Ücretin % 2'si	Bir Çocuk İçin (YTL)	İki Çocuk İçin (YTL)

01/01/2008-30/06/2008	608,4	12,17	12,17	24,34
01/07/2008-31/12/2008	638,7	12,77	12,77	25,55

3-Aile Zamları

Sigortalılara aile zammı adı altında yapılacak ödemelerin, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmaması ve buralardan gelir veya aylık almaması durumunda, her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %10'u oranındaki tutarının aylık sigorta primine esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmaması, dolayısıyla söz konusu miktardan sigorta primi kesilmemesi, dolayısıyla bu tutardan sigorta primi kesilmemesi gerekmektedir.

Dönem	Aylık Asgari Ücret (YTL)	Günlük Asgari Ücreti n % 10'u	Aile Yardımı (YTL)
01/01/2008-30/06/2008	608,4	60,84	60,84
01/07/2008-31/12/2008	638,7	63,87	63,87

4-Yemek Paraları, Çocuk ve Aile Zamlarının Yıllık Ödenmesi

Sigortalılara yemek parası ile çocuk ve aile zamlarının yıllık olarak bir defada ödenmesi halinde bulunacak aylık tutarının 12 katını geçmemesi şartıyla defaten yapılan bu ad altındaki yıllık ödemeler de sigorta priminden muaf tutularak, sigorta primi kesilmeyecektir.

5-Kazançların Sigorta Primine Esas Kazanç Alt Sınırının Altında Kalması

Yukarıda ne şekilde hesaplanacağı belirtilen yemek parası ile çocuk ve aile zamlarının, sigorta primine esas kazanç toplamından indirilmesinden sonra geriye kalan sigorta primi kesilecek kazançlar toplamının, prime esas kazanç alt sınırının altında kalması halinde, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesi (Mülga 506 sayılı Kanunun 78 nci maddesi) gereğince sigorta primine esas kazanç alt sınırının altında sigorta primi ödenemeyecek olması nedeniyle sigorta primine esas kazanç altı sınırı ile sigortalının kazancı arasındaki fark tutara ilişkin sigorta primlerinin tümünün işverence karşılanması gerekmektedir

Saygılarımızla...